

## POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

po rozpooznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 22 grudnia 2017 r.,

skargi D. N.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku

Sądu Okręgowego w K.

z dnia 10 czerwca 2016 r., sygn. akt I[...]Ca [...]

wydanego w sprawie z powództwa X. N.

przeciwko D. N.

o zapłatę,

**1) odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania,**

**2) przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w K.  
na rzecz adwokata A. M. kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset)  
złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług  
tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej  
skarżącej z urzędu w postępowaniu przed Sądem Najwyższym,**

**3) oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów  
postępowania przed Sądem Najwyższym.**

## UZASADNIENIE

W przedmiocie przyjęcia (odmowy przyjęcia) skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia Sąd Najwyższy orzeka w ramach tzw. przesądu, którego celem jest wyeliminowanie takich skarg, które są oczywiście bezzasadne (art. 424<sup>9</sup> w zw. z art. 398<sup>9</sup> § 2 i art. 424<sup>12</sup> k.p.c.). Oceny, czy skarga jest „oczywiście bezzasadna” dokonuje się w powiązaniu z pojęciem „niezgodności orzeczenia z prawem”, skoro jest ono elementem konstrukcyjnym skargi (art. 424<sup>5</sup> § 1 pkt 3 i 6 k.p.c.).

W orzecznictwie przyjmuje się, że za niezgodne z prawem w rozumieniu art. 424<sup>1</sup> § 1 k.p.c. może zostać uznane orzeczenie sprzeczne z niewątpliwymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć oraz takie, które zostało wydane w wyniku rażąco błędnej wykładni lub zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Takie definiowanie pojęcia „wyrok niezgodny z prawem” wynika ze specyfiki władzy sądowniczej oraz jej ustroju i w konsekwencji konieczności formułowania autonomicznej, swoistej definicji bezprawności jako przesłanki odpowiedzialności państwa za szkodę wyrządzoną orzeczeniem sądowym. Przyjmuje się, że bezzasadność skargi jest oczywista, gdy już z jej treści, bez głębszej analizy i jurydycznych dociekań, wynika, że nie może być uwzględniona (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2017 r., I BP 3/17, nie publ., z dnia 28 lutego 2017 r., I CNP 11/16, nie publ., z dnia 27 października 2016 r., III CNP 22/16, nie publ., z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC 2007, nr 1, poz. 17, i z dnia 22 lipca 2010 r., I CNP 100/09, nie publ.).

Zdaniem pozwanej zaskarżony wyrok jest niezgodny z art. 5 k.c., uwzględnione bowiem zostało żądanie powoda dotyczące rozliczenia wspólnie zaciągniętego kredytu, w sytuacji gdy jedynym beneficjentem uzyskanych środków był powód.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że zasady współżycia społecznego w rozumieniu art. 5 k.c. są pojęciem pozostającym w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności danej sprawy i w takim

całościowym ujęciu wyznaczają podstawy, granice i kierunki rozstrzygnięcia w sytuacjach wyjątkowych, które przepis ten ma na względzie. Do jego zastosowania konieczna jest zatem ocena całokształtu poszczególnych okoliczności rozpatrywanego wypadku, w ścisłym powiązaniu nadużycia prawa z konkretnym stanem faktycznym. Art. 5 k.c. może mieć zastosowanie jedynie wyjątkowo, gdy w okolicznościach konkretnego stanu faktycznego, przy uwzględnieniu treści konkretnej normy prawnej, można stwierdzić, że korzystanie przez osobę zainteresowaną z przysługującego jej prawa podmiotowego pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego (por. m.in. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna - z dnia 27 października 1983 r., III CZP 35/83, OSN 1984, nr 6, poz.86, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 1974 r., III PZP 34/73, OSNC 1975, nr 1, poz. 4, wyroki Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2011 r., II CSK 494/10, nie publ.).

Analiza skargi na tle jej podstawy oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do oceny, iż Sąd Okręgowy ferując orzeczenie naruszył art. 5 k.c. W motywach zaskarżonego orzeczenia Sąd Okręgowy wskazał, że w świetle poczynionych ustaleń faktycznych twierdzenie, że powód nadużywa swojego prawa żądając zwrotu połowy kwoty z uiszczonej przez niego w celu zaspokojenia wspólnego zobowiązania stron - po prawomocnym zakończeniu postępowania o podział majątku wspólnego - nie może zostać zaakceptowane, skoro pozwana wbrew swym twierdzeniom skorzystała z kwoty 32.100 zł zatrzymanej przez powoda poprzez odliczenie połowy tej kwoty od należnej powodowi dopłaty z tytułu podziału majątku wspólnego.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem nie może być oparta na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 424<sup>4</sup> zd. 2 k.p.c.), a Sąd Najwyższy przy jej rozpoznawaniu jest związany ustaloną podstawą faktyczną rozstrzygnięcia (art. 424<sup>12</sup> w zw. z art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c.). Z podstawy tej wynika jednoznacznie, że strony w czasie trwania wspólności majątkowej małżeńskiej zawarły umowę pożyczki na kwotę 60.000 zł, z czego kwota 27.899,58 zł została wydatkowana na zakup nieruchomości, a kwotą 32.100,42 zł jednostronnie zadysponował powód. Nieruchomość w L. była objęta postępowaniem o podział majątku wspólnego, jej wartość została więc w tym

podziale uwzględniona. Sąd dokonujący podziału majątku uwzględnił również w rozliczeniach kwotę 32.100,42 zł zatrzymaną przez pozwanego, obniżając o połowę tej kwoty (16.050,21 zł) spłatę zasądzoną od pozwanej. Upatrywanie przez skarżącą naruszenia art. 5 k.c. w zasądzeniu od niej spłaty części wspólnego obowiązania, mimo że w żadnym stopniu nie stała się beneficjentem otrzymanego świadczenia jest zatem sprzeczne z podstawą faktyczną rozstrzygnięcia, którą Sąd Najwyższy jest związany (art. 424<sup>4</sup> k.p.c. i 398<sup>13</sup> § 2 w zw. z art. 421<sup>12</sup> k.p.c.), co przekonuje o oczywistej bezzasadności skargi.

Z przytoczonych względów odmówiono przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 424<sup>9</sup> k.p.c.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącej z urzędu w postępowaniu przed Sądem Najwyższym orzeczono na podstawie § 16 ust. 5 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 5 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016, poz. 1714).

Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku powoda o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego sformułowanego w piśmie procesowym z dnia 13 września 2017 r., wobec nie złożenia w terminie odpowiedzi na skargę (art. 424<sup>12</sup> w zw. z art. 398<sup>7</sup> § 1 k.p.c.) i braku podstaw do przyznania kosztów sporządzenia przez pełnomocnika pisma procesowego nie będącego odpowiedzią na skargę (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 października 1998 r., III CKN 805/98, OSNC 1999, nr 4, poz. 79 i z dnia 20 sierpnia 2013 r., I UK 95/13, nie publ. oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2002 r., I CKN 926/00, M. Praw. 2002, nr 19, s. 868). Zaznaczenia wymaga, że odpis skargi został doręczony powodowi zastępczo, po podwójnym bezskutecznym awizowaniu przesyłki (k. 18), a pismo z dnia 13 września 2017 r. zostało nie tylko złożone po terminie, ale dodatkowo bez zezwolenia o którym mowa w art. 207 § 3 w zw. z art. 391 § 1 i art. 424<sup>12</sup> w zw. z art. 398<sup>21</sup> k.p.c.).

aw

jw